

kom in **Alešem Kunaverjem** pred 28 leti ob pravem vremenu vstopal v Severno steno Triglava; trojica se je takrat odločila, da bo prvič v zimskih razmerah preplezala Čopov steber. Ko se je vreme v steni še bolj pokvarilo in ko je začelo močno snežiti, se je začel njihov boj za obstanek. Sedem dni je trojica plezala v hudi zimi, osmi dan so fantje prišli na vrh in se skozi snežne zamete prebijali proti Velemu polju. Ko jih toliko časa ni bilo iz stene, je bila sprožena reševalna akcija: več kot 70 reševalcev, ki jih je vodil **France Zupan**, jim je šlo naproti. — Aleš Kunaver je izgubil življenje 2. novembra 1984 v helikopterski nesreči — kaže, da je zdaj od trojice prvih zmagovalcev Čopa ostal le še Tonač. Načelnik Podkomisije za plazove pri PZS **dr. Tomaž Vrhovec** je ta dan Mirku Kunšiču povedal, da so slo-

venski meteorologi že 21. decembra lani izdali opozorilo pred snežnimi plazovi in napovedali, da se bo vreme za konec tedna še poslabšalo. Visoko v gorah so napovedali do 40 centimetrov novega snega. Dejal je, da je bila tako za Brataničevo in Belaka kot za tri planince na Kredarici usodna huda odjuga, ko je dež pretopil stari sneg in so se prožili plazovi, več kot meter novega snega pa je zasulo morebitne sledi, če sta jih pogrešana alpinista pustila na gorah nad Vršičem.

Zaradi visokega snega in debelih plazov, ki so se skoraj tik pod površino pokrili z neprebojno ledeno plastjo, so morali reševalci iskanje pogrešanih pod Mojstrovko do nadaljnjega opustiti. Izključno od vremenskih razmer je odvisno, kdaj ga bodo nadaljevali.

PRIZNANJA NAJDRZNEJŠIM ZMAGOVALCEM DOMAČIH IN TUJIH STEN

NAJBOLJŠI ALPINISTIČNI DOSEŽKI LETA

Planinska zveza Slovenije je letošnjega 10. januarja v dvorani ČGP Delo v Ljubljani ob Dunajski cesti razglasila najuspešnejše slovenske alpiniste in alpinistične smučarje ter jim za njihove dosežke podelila priznanja.

Najboljše alpiniste in najboljše alpinistične dosežke v sezoni 1994/95 je izbrala podkomisija za vrhunski alpinizem na svoji redni 21. seji dne 19. 12. 1995, najboljši alpinistični smučar in najboljši alpinistični smuk pa je bil izbran na osnovi ankete, poslana vsem v minuli sezoni aktivnim alpinističnim smučarjem.

Zaradi enakovrednosti si mesto **najboljšega alpinističnega vzpona v tujni delita**

— prvenstveni vzpon naveze **Marko Prezelj** (AO Kamnik) — **Andrej Štremfelj** (AO Kranj) Rojen pod radovedno zvezdo v vzhodni steni Severnega stolpa skupine Paine, Patagonija, ki sta ga opravila med 21. 1. in 6. 2. 1995 in ga ocenila z oceno 6+, A4/6, A2, 800 m, ter tako dokončala smer, v kateri so leta 1987/88 že poskusili **Edo Kozorog**, **Matjaž Ravhekar** in **Ivan Rejc**, ki so se morali zaradi slabega vremena, žal, obrniti 250 metrov pod vrhom;

— ponovitev smeri Sea of dreams, ki jo je v alpskem slogu opravila naveza **Janez Jeglič** (AO Domžale) — **Miha Praprotnik** (AO Matica) v steni El Capitana, Yosemite, med 18. in 25. 10. 1995 in ima oceno A5.

Najboljši alpinistični vzpon doma je prva prosta ponovitev smeri Obraz sfinge v severni steni Triglava, ki jo je opravila naveza **Miha Kajzelj** (AK Vertikala) — **Grega Kresal** (AO Matica) 8. 10. 1995 in je z oceno 9+/10- trenutno najtežja prosto preplezljiva smer v naših stenah.

Najboljša alpinistka je Marija Štremfelj (AO Kranj), ki se je s soprogom **Andrejem Štremfeljem** povzpela na Čo Oju (8201 m) in je s tremi osvojenimi osemtisočaki najuspešnejša slovenska himalajka, v plezališčih pa je preplezala smer z oceno 8+/9-, kar je v kombinaciji z vzponom na 8000 metrov lep uspeh.

Najboljši alpinist je **Janez Jeglič** (AO Domžale), ki je v navezi z **Mihom Praprotnikom** ponovil smer Sea of dreams, eno najtežjih smeri v steni El Capitana v Yosemiteh z oceno A5, v plezališču Mišja peč pri Ospu pa je ponovil smer Mrtvaški ples z oceno 10, kar je za vrhunskega alpinista izjemen vzpon v plezališčih.

Najperspektivnejši alpinist je **Blaž Stres** (Soški AO), ki je 14. 8. v navezi s **Tomažem Jakofčičem** in **Petrom Mežnarjem** v severni steni Pika Troglav (5200 m) — gorstvo Tien Šan preplezal Slovensko smer z oceno ED, 6, 80 st./5+, 65 st., 1000 m, v domačih stenah pa je v zahtevnih stenah Trente in Moznice z različnimi soplezalci preplezal tri zahtevne prvenstvene smeri šeste in sedme težavnostne stopnje.

Najboljši alpinistični smuk sta 5. in 6. 6. po Japonskem ozebniku v severni steni 8068 metrov visokega Gašerbruma I. opravila **Marko Čar** (AO Žiri) na snežni deski in **Iztok Tomazin** (AO Tržič) z alpskimi smučmi. To je prvi alpinistični spust s kateregakoli osemtisočaka, ki ni potekal po smeri normalnega pristopa.

Najboljši alpinistični smučar je **Marko Čar** (AO Žiri), ki po mnogih zelo zahtevnih smukih s snežno desko v Alpah s spustom po Japonskem ozebniku z Gašerbruma ni samo opravil verjetno šele drugega spusta z osemtisočaka s snežno desko, temveč je zaradi tehničnih težav spusta postavil tudi novo prelomnico, ki je ne bo lahko ponoviti, kaj šele preseči.

Ob razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj najboljšim je predsednik Planinske zveze Slovenije **Andrej Brvar** takole ocenil lanskoletno alpinistično sezono:

»Alpinistični dosežki minule sezone so, žal, zaostajali za dosežki prejšnjih let, vendar pa so nas razveselili alpinistični smučarji, ki so s svojimi rezultati verjetno presegli pričakovanja tudi največjih optimistov.

Alpinistična sezona je bila bolj ali manj posvečena poravnavi starih dolgov. Tako je bila dokončana smer iz leta '88 v stolpih Paine v Patagoniji, z vzponom in

smukom z Anapurne je bil osvojen štirinajsti, še zadnji osemtisočak za Slovence, na dveh Anapurninih sosednjih šesttisočakah pa sta bila opravljena še dva prvenstvena vzpona. V meki tehničnega plezanja El Capitanu v dolini Yosemitev sta bili ponovljeni dve izmed najtežjih tehničnih smeri, splezana je bila nova smer v Huandoyu, vzpon na Čo Oju in še nekaj vzponov v različnih gorstvih pa kažejo, da smo sposobni kvalitetnih dosežkov. Kljub temu pa v sezoni ni bilo vzpona, ki bi po svoji kvaliteti izstopal in pritegnil pozornost mednarodne javnosti. Priložnost so dobili tudi mlajši alpinisti, ki so z vzponom na Kan Tengri, predvsem pa s prvenstvenim vzponom na Troglav dokazali, da nanje v prihodnje lahko računamo. Izvidnica v pogorje Api-Nampe v zahodnem Nepalju je postregla z vsaj tremi zanimivimi cilji, katerih bi se veljalo lotiti.

Žal nas je v letošnji sezoni zapustil prijatelj, ki je s svojimi idejami in vzponi vedno znova presenečal. **Slavc Svetičič** je za vedno ostal v gorah Karakoruma, kjer je v steni Gašerbruma skušal s prvenstveno smerjo uresničiti del svojih sanj, vendar pa je prestopil tisti rob, ki nas sedaj ločuje.

Tako se tudi lanska sezona — podobno kot že nekaj prejšnjih — ne more primerjati s sezonami izpred petih ali desetih let. Celó s sezono '94 je bilo kvalitetnih dosežkov manj, vendar pa so k temu nekaj prispevale neugodne zimske razmere ter deževno poletje, kar je še najbolj vplivalo na vzpone pri nas. Kljub vsemu je bila meja najtežjega s prosto ponovitvijo Obraza Sfinge premaknjena za stopničko navzgor.

Še vedno se vse premalo alpinistov odloča za obisk Centralnih Alp in podobnih gorstev, ki so vstopnica za Himalajo, kjer se iz sten sedemtisočakov selimo v stene šesttisočakov, ki pa so v najvišjem gorstvu sveta seveda v senci najvišjih vrhov. Problemi prejšnjih let so se torej zavlekli tudi v minulo sezono. Tako kot drugje se stvari v alpinizmu ne bodo spremenile čez noč, le upamo lahko, da noč ne bo predolga.

Minula sezona pa je v marsičem predstavljala prelomnico za slovensko alpinistično smučanje, saj je po nekaj poskusih v prejšnjih letih kar štirim uspelo smučati z dveh osemtisočakov. Smučanje po Francoski smeri v severni steni Anapurne je prvo smučanje s te gore in prvo s kateregakoli osemtisočaka za Slovenijo. Komaj smo dojeli razsežnosti tega uspeha, je bil opravljen še spust po Japonskem ozebniku v severni steni Gašerbruma I v Karakorumu, ki je postregel z velikimi tehničnimi težavami. To je bil sicer drugi spust s tega osemtisočaka, ki pa je slovensko alpinistično smučanje postavil ob bok do sedaj najuspešnejšim dosežkom v Himalaji.

Tudi v Alpah so slovenski smučarji zabeležili uspešno sezono z nekaj zahtevnimi smuki z Gran Paradisa in v zahodni steni Eigerja. Med njimi izstopa verjetno do sedaj najtežji slovenski prvenstveni smuk v Alpah, v severni steni Sonnblicka v Visokih Turah. Žal snežne razmere v slovenskih gorah niso dovoljevale številnejših težavnih smukov.

Za nami je torej zelo uspešna alpinistična smučarska sezona, v kateri se je ta panoga alpinizma dokončno potrdila ne samo v slovenskem prostoru, temveč se je z njo v svetu potrdil tudi slovenski alpinizem in himalajizem. «

Predsednik PZS Andrej Brvar in načelnik Komisije za alpinizem Matjaž Wiegele izročata priznanja najboljšim: Janezu Jegliču, Mariji Štremfelj in Marku Čaru

Foto: Igor Modic

Ob nekaterih letošnjih slovenskih alpinističnih nalogah pa je na koncu slovesnosti spregovoril načelnik Komisije za alpinizem pri PZS **Matjaž Wiegele**:

»Želje in načrte alpinistov in alpinističnih smučarjev pogosto kroji vreme, ki se je v začetku letošnje sezone verjetno usodno poigralo z enim izmed najboljših slovenskih alpinistov **Stanetom Belakom-Šraufom** in eno izmed najobetavnejših alpinistk **Jasno Bratanič**, v minuli sezoni najboljšo slovensko alpinistko. Osrednja akcija Komisije za alpinizem, pogorje Api-Nampe v zahodnem Nepalju, je bil po lanskim izvidnici tudi njun osrednji cilj letošnje sezone, ki pa bo verjetno zaman čakal njun obisk. Upamo lahko, da bodo vremenske razmere bistveno bolj naklonjene **Davu Karničarju**, ki bo spomladi skušal kot prvi smučati z Everesta, kar bi pomenilo logično nadaljevanje uspešnega smuka z Anapurne.

Verjamemo, da tragični dogodki minulega leta ne bodo zavrlili razvoja tistih mladih alpinistov, ki so s svojimi vzponi dokazali, da bodo kmalu stopili po sledi vzornikov in v prihodnjih letih povrnili omajan ugled slovenskega alpinizma v tujini. To bo mogoče samo s kvalitetnimi vzponi v svetovno priznanih zahtevnih gorstvih in ne s povečevanjem lastnih v svetovnem merilu pogosto le povprečnih dosežkov.

Ena izmed nalog Komisije za alpinizem, začeti že v minuli sezoni, bo nedvomno nadaljevanje predstavljanja vseh pomembnejših dosežkov na tiskovnih konferencah in pošiljanje sporočil v tujino. Da bi spodbudili slovenske alpiniste h kvalitetnejšemu dokumentiranju svoje dejavnosti, ki vse prepogosto ostaja skrita javnosti, je bil letos objavljen razpis za najboljšo alpinistično fotografijo. Sponzorja razpisa sta bila Dia studio **Stane Klemenc** in založba **Zaklad Bogdana Kladnika**, poleg njih pa je bil v žiriji še **Joco Žnidaršič**. Izmed nekaj več kot sto prispelih posnetkov so v kategoriji alpinistične fotografije nagrajeni posnetki **Petra Pehanija**, **Marka Prezlja** in **Marka Čara**, v kategoriji gorniške fotografije pa posnetki **Pavleta Kozjeka** in **Marka Prezlja**. «